

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Національної металургійної академії України

 Ю. С. Пройдак

ПРОГРАМА

вступного іспиту до аспірантури

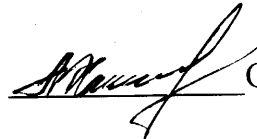
зі спеціальності 033 «Філософія»

Гарант програми,

керівник проектної групи

зі спеціальності 033 «Філософія»

д.філос.н., проф.

О. В. Халапсіс

Дніпро – 2016

Перелік тем та рекомендованої літератури для вступних іспитів в аспірантуру за спеціальністю 033 «Філософія»

Теми:

1. Предмет філософського дослідження. Структура і функції філософського знання.
2. Світогляд і його структура. Історичні типи світогляду.
3. Співвідношення філософії та науки. Філософія як форма світогляду. Основні напрями в філософії.
4. Соціально-історичні та культурні передумови виникнення філософської думки.
5. Особливості філософії Стародавнього Сходу (Китай, Індія). Даосизм, конфуціанство, буддизм.
6. Антична філософія, її проблематика, школи й течії.
7. Проблема *архе* в давньогрецькій філософії. Діалектичні ідеї в Стародавній Греції. Мілетська школа, Піфагор, Геракліт, Парменід, Емпедокл, Демокрит.
8. Класична філософія Античності: Сократ, Платон, Аристотель.
9. Напрями елліністичної філософії.
10. Теоцентризм середньовічної філософії. Патристика і схоластика. Реалізм і номіналізм.
11. Проблема душі та тіла, добра та зла, віри та розуму в середньовічній філософії.
12. Антропоцентризм філософії Відродження, її гуманістичні ідеї.
13. Наукоцентризм філософії Нового часу. Проблема наукового методу. Емпіризм і раціоналізм.
14. Вчення про субстанцію в філософії Нового часу (Р. Декарт, Б. Спиноза, Г. Лейбніц).
15. Філософія Просвітництва. Ідеали людини і справедливого суспільства.
16. Теорія пізнання та етика І. Канта.
17. Об'єктивно-ідеалістична система і діалектика Г. Гегеля.
18. Антропологічний матеріалізм Л. Фейербаха.
19. Філософія марксизму, її основні ідеї та революційна спрямованість.
20. Антираціоналістична філософія XIX століття (С. К'єркегор, А. Шопенгауер, Ф. Ніцше).
21. Особливості розвитку філософської думки в Україні, її історичні віхи.
22. Філософія в Києво-Могилянській академії.
23. Філософські погляди Г. Сковороди.
24. П. Юркевич про значення «серця» в духовному житті людини.
25. Розвиток української філософії в XX столітті.
26. Позитивізм та історичні форми його еволюції.

27. Екзистенціалізм. Проблема «справжнього» буття й свободи.
28. Неотомізм.
29. Філософська герменевтика.
30. Філософія психоаналізу.
31. Філософська категорія буття. Основні форми буття.
32. Категорія матерії. Матеріальне і духовне буття.
33. Свідомість, її походження і структура.
34. Простір і час як категорії філософії.
35. Рух і розвиток.
36. Метафізика та діалектика.
37. Проблема людини в філософії. Антропосоціогенез.
38. Сутність і структура пізнання. Суб'єкт та об'єкт. Методи і форми пізнання.
39. Проблема істини у філософії та науці. Форми та критерії істини.
40. Наука та її місце в системі духовної культури. Науково-технічний прогрес. Соціальні наслідки сучасної НТР.
41. Суспільство як система. Філософські концепції суспільства.
42. Історична закономірність і проблема свободи людини. Фаталізм і волюнтаризм.
43. Культура і цивілізація. Проблема єдності глобальної цивілізації та унікальності локальних культур.
44. Цінності, їх соціальна природа. Самовизначення і розвиток особистості в світі культурних цінностей та смислів.
45. Історичний прогрес і глобальні проблеми сучасності.
46. Наукове передбачення і соціальне прогнозування.

Рекомендована література:

1. Августин Блаженный Исповедь / Августин Блаженный // Творения. — Санкт-Петербург; Киев: Алетейя; УЦИММ-Пресс, 1998. — С. 469—741.
2. Алексеев П. В. Философия: учебник / П. В. Алексеев, А. В. Панин. — Москва: Велби, Проспект, 2003.
3. Бичко І. В. Філософія: Підручник / І. В. Бичко, І. В. Бойченко, В. Г. Табачковський, М. І. Бойченко. — Київ: Либідь, 2001.
4. Гнатенко П. И. Национальная психология / П. И. Гнатенко. — Днепропетровск: Полиграфист, 2000.

5. Губский Е. Ф. Философский энциклопедический словарь / Е. Ф. Губский, Г. В. Кораблева, В. А. Лутченко. — Москва: ИНФРА-М, 2002.
6. Диоген Лаэртский О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов / Диоген Лаэртский. — Москва: АСТ, 2011.
7. Камю А. Миф о Сизифе. эссе об абсурде / А. Камю // Сумерки богов. — Москва: Политиздат, 1989. — С. 222—318.
8. Кант И. Критика чистого разума / И. Кант. — Москва: Мысль, 1994.
9. Кун Т. Структура научных революций / Т. Кун. — Москва: АСТ, 2002.
10. Ницше Ф. Так говорил Заратустра / Ф. Ницше // Сочинения в 2 т. — Москва: Мысль, 1990. — С. 5—237.
11. Платон. Федон / Платон // Собрание сочинений в 4 т. — Москва: Мысль, 1993. — С. 7—80.
12. Платон. Держава / Платон. — Київ: Основи, 2005.
13. Побочий І. А. Політична боротьба: праксеологічний вимір / І. А. Побочий. — Київ: Абрис, 2007.
14. Радугин А. А. Философия: Курс лекций / А. А. Радугин. — Москва: Центр, 1997.
15. Рассел Б. История западной философии / Б. Рассел. — Київ: Основи, 1995.
16. Реале Д. Западная философия от истоков до наших дней. В 4 томах / Д. Реале, Д. Антисери. — Санкт-Петербург: Петрополис, 1997.
17. Роулендс М. Философ на краю вселенной / М. Роулендс. — Москва: София, 2005.
18. Скирбекк Г. История философии: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Г. Скирбекк, Н. Гилье. — Москва: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 2001.
19. Сковорода Г. С. Книжечка, що називається Silenus Alciviadis, тобто Ікона Алківіадська / Г. С. Сковорода // Твори у 2-х т. — Київ: Обереги, 1994. — С. 7—33.
20. Спиркин А. Г. Философия: Учебник / А. Г. Спиркин. — Москва: Гардарики, 2008.
21. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее: последствия биотехнологической революции / Ф. Фукуяма. — Москва: АСТ, 2004.
22. Хайдеггер М. Бытие и время / М. Хайдеггер. — Москва: Ad Marginem, 1997.
23. Халапсис А. В. Глобализация и индивидуализм / А. В. Халапсис // Політологічний вісник. — 2007. — Вип. 30. — С. 31—44.
24. Халапсис А. В. Постнеклассическая метафизика истории: Монография / А. В. Халапсис. — Днепропетровск: Инновация, 2008.

25. Халапсис А. В. Марк Аврелий и идея апофеоза в античной картине мира / А. В. Халапсис // ScienceRise. – 2016. – Vol. 21, №4/1. – P. 54–59. doi: 10.15587/2313-8416.2016.67547
26. Халапсис А. В. Исторический процесс и небесный менеджмент: месседж Гесиода / А. В. Халапсис // ScienceRise. – 2016. – Vol. 22, №5/1. – P. 63–70. doi: 10.15587/2313-8416.2016.69142
27. Шпенглер О. Закат Европы: Очерки морфологии мировой истории / О. Шпенглер. — Москва: Мысль, 1993.
28. Фрагменты ранних греческих философов / Москва: Наука, 1989.